

Федіна Н.С.

студентка факультету Агротехнології та екології

Розова Л.В.

к.с.-г.н., ст. науковий співробітник

кафедри плодовоовочівництва виноградарства та біохімії

Таврійський державний агротехнологічний

університет імені Дмитра Моторного

м. Мелітополь, Україна

ШКІДНИКИ НА СОРТАХ ЧЕРЕШНІ РІЗНИХ СТРОКІВ ДОСТИГАННЯ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Плодові культури розвиваються на одному місці протягом тривалого періоду, і тому в них створюються стабільні екологічні умови, що зумовлюють відносно постійний склад шкідливих і корисних організмів. Чисельність та економічне значення окремих видів у плодових насадженнях визначається метеорологічними, біотичними та антропогенними факторами [1]. Вони пошкоджують плодові культури на всіх стадіях розвитку, починаючи з розпускання бруньок і закінчуючи збиранням урожаю. При цьому навіть часткове пошкодження плодів знижує їх поживну цінність, робить непридатними для переробки й зберігання [2-4].

Дослідження проводилися у промислових насадженнях МДСС імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН, квартал 4. Схема садіння – 6 х 5 м. Ґрунт – чорнозем південний легкосуглинковий. Система утримання ґрунту – чорний пар.

Схема досліду включала 20 сортів та елітних форм черешні селекції дослідної станції: ранні, ранньосередні, середні, середньопізні та пізні. Повторність п'ятикратна, дерево-повторність.

Дослідженнями щодо чутливості сортів черешні до комплексу фітофагів у період розпускання бруньок, цвітіння, формування й росту та

достигання плодів виявлено казарку (*Rhynchites bacchus* L.), чорного довгоносіка (*Psallidium maxillosum* F.) та вишневу попелицю (*Myzus cerasi* F.), у середньому від 0,0 до 0,8 особини на одиницю обліку в залежності від сорту. Нанесені ними пошкодження на дослідних деревах були невідчутними.

Ранньою весною, у період відокремлення бутонів (без використання акарицидів) у насадженнях черешні спостерігали наявність червоного плодового кліща (*Panony chusulmi* Koch.). Всі сорти, крім Ділеми, Видної, Зодіака та Ефектної були заселені особинами шкідника від 0,2 до 4,0 екз./пагін. У подальшому розмноження цього шкідника не зафіксовано, незважаючи на теплу, суху погоду.

Розвиток фаз туркестанського кліща (*Tetranychus turkestanii* Ug. et Nik.) відмічено на дослідних деревах, протягом досліджуваних років, у першій декаді червня на всіх сортах без винятку в незначній кількості – до 1,8 екз./листок.

Заселення дерев черешні (під час візуальних обліків) гусеницями розанної листокрутки (*Archips rosana* L.), становило до 2,6 екз./листок.

Багатоїдний шкідник – каліфорнійська щитівка (*Quadraspidiotus perniciosus* Comst.) – зустрічалася у досліді на всіх сортах як раннього, середнього, так і пізнього строків достигання, частота її виявлення становила 0,3-18,5 екз./щиток.

Нечисленною (не перевищуючи економічний поріг шкідливості) у насадженнях черешні каліфорнійська щитівка відмічена на сортах Внімание, Випускница, Ділема, Пламенная, Червнева рання та Тотем (до 0,7 екз./щиток). Заселення фітофагом інших сортів, особливо пізнього строку достигання (крім сорту Чорна Туровцева), було більшим від порогового значення в 1,2-15,4 рази.

За літературними даними, в різних зонах України вишнева муха здатна ушкодити до 90% плодів черешні середнього і пізнього строків достигання. В результаті досліджень встановлено пошкодження плодів

личинками шкідника тільки пізньостиглих сортів (Всплеск, Авангард та Орифлема) на рівні 0,5-0,7%.

Отже, за результатами досліджень із 20 сортів черешні стійких до заселення шкідниками не виявлено, всі сорти в тій чи іншій мірі були охоплені шкідливою ентомофауною.

Література

1. Довідник з захисту рослин / за ред. М.П. Лісового. – К.: Урожай, 1999. – С. 271-273, 349-431.
2. Хоменко І.І. Проблеми фітосанітарії агроценозу саду на Черкащині і шляхи їх вирішення / І.І. Хоменко, Ю.П. Яновський // Сучасні проблеми садівництва / Зб. наук.праць Мліївськ. ін-т садівн. – Мліїв, 1999. – С. 140 – 143.
3. Тертишний О.С. Сучасні проблеми захисту саду від шкідників і хвороб / О.С. Тертишний // Садівництво. – 1998. – Вип. 46. – С. 179.
4. Гродський В.А. Моніторинг садових листокруток у яблоневих садах степової зони України / В.А. Гродський, Т.М. Неверовська // Захист і карантин рослин. – 2004. – Вип. 50. – С. 308 - 312.